

HANDHYGIËNEKRANT

5 mei 2025

Wereld handhygiëne-dag 5 mei

Op 5 mei is het wereld-handhygiëne-dag, een dag waarop het belang van handhygiëne wereldwijd extra in de kijker wordt gezet. Handhygiëne is én blijft immers een heel belangrijke maatregel in de preventie van zorginfecties.

De CUROZ-ziekenhuizen slaan de handen in elkaar

Ook dit jaar slaan de ziekenhuizen van het CUROZ-netwerk de handen in elkaar om handhygiëne te promoten. AZORG, het AZ Sint-Maria Halle en het UZ Brussel verenigen hun krachten voor nog meer patiëntveiligheid. Zo wordt in de 3 ziekenhuizen hetzelfde campagnemateriaal gebruikt.

- Heb je de grappige posters met dialogen in WhatsApp vorm al gespot?
- Ook worden manicuresetjes uitgedeeld om jouw nagels in topvorm te houden. Als dat geen toepasselijk cadeautje is!

Basisvereisten handhygiëne

Wist je dat een goede handhygiëne begint bij het naleven van de **basisvereisten**? Deze maken het immers mogelijk om de handen op een goede manier te kunnen wassen of ontsmetten.

- Draag **korte mouwen** (tot boven de elleboog).
- Houd je **nagels kort en zuiver** en ook vrij van lak, gel of hars.
- Houd je **handen en polsen juwelenvrij** (dus geen polshorloges, ringen, armbanden, festival-bandjes, haarelastiekjes, ...).

Indien jij deze basisvereisten naleeft, bescherm je niet alleen jezelf als zorgverlener, maar ook jouw patiënt tegen overdracht van micro-organismen. En

dit komt de kwaliteit van zorg alleen maar ten goede. Een inbreuk hierop kan aanleiding geven tot zorginfecties. En dat willen we natuurlijk vermijden!

Door het naleven van de basisvereisten, zet je een eerste stap naar een veilige werkomgeving op gebied van infectiepreventie. **Handhygiëne begint dus bij de basis!**

Gelnagels? Blijf er niet mee lopen!

Gelnagels en nagellak kunnen een leuke manier zijn om jouw handen op te fleuren voor bijvoorbeeld een feestje, maar helaas zijn ze voor gezondheidsmedewerkers niet toegestaan tijdens de werkuren.

Wist je dat ...

... wetenschappelijk onderzoek aangetoond heeft dat **nagels met versieringen** vaker geassocieerd worden met 'outbreaks' van zorginfecties?

Dergelijke nagels bevatten immers **meer bacteriën** (zoals gisten en gramnegatieve bacillen) dan natuurlijke nagels. Ze verminderen ook de doeltreffendheid van het wassen en ontsmetten van de handen.

Daarom is het dragen van nagellak, kunst-, gel- en harsnagels **strikt verboden** in de zorg!

Bron: Jeanes et al. 2001, Gupta et al. 2004, Foca et al. 2000, MacNeil et al. 2001, Hewlett et al. 2018

Korte mouwen? Ja, graag!

Om een goede handhygiëne mogelijk te maken dienen de polsen en voorarmen vrij te zijn. Korte mouwen zijn dus de boodschap!

Ook het Vlaams Instituut voor de Kwaliteit van Zorg (VIKZ) kijkt hier steeds strenger op toe. Vanaf 2026 hanteren ze bij hun audits de norm dat mouwen kort zijn als ze tot boven de elleboogplooi komen.

Draag dus bij voorkeur onder je werkkledij enkel een T-shirt met korte mouw!

Een initiatief van het HOST-project

Ontsmet je handen bij deze vijf indicaties!

De handen ontsmetten heeft tot doel de micro-organismen die op de handen overleven zo vlug mogelijk te verwijderen, zodat deze niet overgedragen kunnen worden van de ene naar de andere patiënt of van het ene naar het andere voorwerp.

Wanneer moet je de handen nu ook alweer ontsmetten met handalcohol? Ziehier de 5 indicaties die je niet mag missen voor een optimale handhygiëne binnen de zorg:

1. **Vóór patiëntencontact**
2. **Vóór een zuivere of invasieve handeling**
3. Na patiëntencontact
4. Na contact met de directe omgeving van de patiënt
5. Na blootstelling aan lichaamsvochten of slijmvliesen (ook al gebruik je handschoenen)

Even inzoomen op de vóór-indicaties

In de praktijk worden de vóór-indicaties (vóór patiëntencontact en vóór een zuivere/invasieve handeling) vaak over het hoofd gezien.

Deze vóór-indicaties zijn nochtans heel belangrijk om de **patiënt te beschermen** tegen de huidkiemen die aanwezig zijn op de handen van de zorgverleners. Dit in tegenstelling tot de na-indicaties, die vooral bedoeld zijn ter bescherming van de zorgverlener of de ziekenhuisomgeving.

Aangezien patiënten meer vatbaar zijn voor infecties, verdienen ze meer aandacht! Ontsmet daarom jouw handen dus zeker vóór elk patiëntencontact en vóór elke zuivere of invasieve handeling.

Vóór patiëntencontact

Vóór **rechtstreeks contact** met de intacte huid van de patiënt of zijn/haar kledij

Enkele voorbeelden:

- vóór klinisch onderzoek
- vóór parametercontrole
- vóór hygiënische zorgen
- vóór actieve of passieve mobilisatie
- vóór transfers in of uit bed
- ...

Vóór een zuivere of invasieve handeling

Onmiddellijk **vóór aanvang van elke zuivere of invasieve handeling**

Enkele voorbeelden:

- vóór optrekken van medicatie
- vóór intubatie
- vóór endotracheale aspiratie
- vóór toedienen van oogdruppels
- vóór toedienen van medicatie IV, IM of SC
- vóór bloedafname
- vóór het steriel aangeven van materiaal
- vóór wondzorg
- ...

Om te onthouden ...

- Door **het toepassen van een goede handhygiëne** zet je een krachtige stap in het voorkomen van zorginfecties.
- Door het naleven van de **vóór-indicaties** bescherm je de patiënten ten volle. Denk eraan om de handen ook te ontsmetten vóór en na handschoengebruik.
- Verlies ook de **basisvereisten** niet uit het oog!

Een initiatief van het HOST-project